

TARİH
10. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

SINAV NOTU

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 11 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Soruların cevaplarını, cevap için ayrılan bölümlere yazınız.
3. Değiştirmek istediğiniz bir cevabı, yumuşak silgiyle cevap kâğıdını yıpratmadan siliniz.
4. Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir.
5. Her sorunun puanı üzerinde yazmaktadır.

Soru 1

(10 puan)

1521 Belgrad'ın Fethi	1526 ?	1538 Preveze Deniz Savaşı	1538-1553 ?
--------------------------	-----------	---------------------------------	----------------

Yukarıda verilen tarih şeridinde “?” olan yerlere hangi önemli olaylar gelmelidir?

Aşağıda verilen boşluklara yazınız.

1526 1538-1553

Soru 2

(5 puan)

Osmanlı Devleti'nde, mali (ekonomik) ve siyasi amaçlı olarak çeşitli dönemlerde bazı ülkelere verilen ticari ayrıcalıklara ne isim verilmektedir? Yazınız.

Soru 3

(5 puan)

Aşağıda özellikleri verilen törenin adını yazınız.

- Padişah olan şehzade için düzenlenen bir merasimdir
- Padişahın Eyüp Sultan Türbesi'ne hareketi ile büyük bir merasim şeklinde yapılırdı.
- Devlet erkânı resmî elbiseleriyle saraya gelir, Yeniçeri Ocakları iki sıra hâlinde dizilip padişahı bekleyerek geçişini seyrederdi.

Soru 4**(5 puan)**

Aşağıda hakkında bilgi verilen Osmanlı kaptan-ı deryasının adını ilgili boşluğa yazınız.

Akdeniz’de korsanlık yoluyla İspanyolların elinden Cezayir’i almıştır. Kanuni döneminde kaptan-ı deryalığa (Donanma Komutanı) getirilmiştir. Türk denizcilik tarihinin en büyük savaşlarından biri olan Preveze Deniz Savaşında Osmanlı Donanmasını komuta etmiştir.

Soru 5**(10 puan)**

Osmanlı Devleti’nin Viyana kuşatmasını kaldırmasından sonra Ferdinand, yeniden Macar topraklarına saldırdı. Kanuni, bu gelişme üzerine Ferdinand’a en büyük desteği veren Şarlken’i ortadan kaldırarak meseleyi kesin bir şekilde çözmek için Almanya Seferi’ne çıktı (1532). Osmanlı orduları Almanya içlerine kadar ilerlediği hâlde ne Ferdinand ne de Şarlken, Kanuni’nin karşısına çıkabildi. Ferdinand barış istemek zorunda kaldı. Taraflar arasında 1533’te yapılan İstanbul Antlaşması’na göre:

- Avusturya arşidükü (kralı) protokol bakımından Osmanlı sadrazamına (vezir-i azam) eşit sayılacak,
- Avusturya, Osmanlı Devleti’ne vergi ödeyecek,

Yukarıda bazı maddeleri verilen İstanbul Antlaşması’nın Osmanlı Devleti’ne olan siyasi ve ekonomik etkilerini değerlendiriniz.

<u>Siyasi</u>	<u>Ekonomik</u>
.....	
.....	
.....	

Soru 6**(10 puan)**

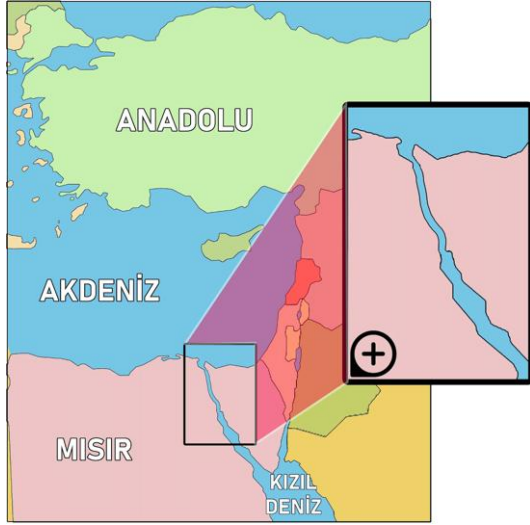
Aşağıda 16.yüzyılda Osmanlı Devleti’nin stratejik rakiplerinden bazılarının özellikleri verilmiştir. Özellikleri verilen devletlerin adını ilgili boşluklara yazınız.

Fatih’in Balkanlarda egemenlik kurması ve Ege Denizi’ndeki adaları ele geçirmeye başlaması bu devlet ile siyasi anlaşmazlıkların temel nedeni oldu. Bu yüzden iki ülke arasında 1463-1479 yılları arasında savaşlar meydana geldi. Osmanlı Devleti, savaşları kazanmasına rağmen bu devlete birtakım ayrıcalıklar vererek Akdeniz’deki Osmanlı limanlarına serbestçe giriş hakkı vermiştir. Ayrıca “balyos” unvanı verilen elçilerinin de İstanbul’da bulunmasına müsaade etmiştir.	15. yüzyılda Akkoyunlu Devleti’nin siyasi varlığına son veren bu devlet, Şah İsmail Dönemi’nde, bölgede büyük bir güç hâline geldi. Şiilik’i resmî devlet politikası hâline getirerek, Osmanlı Devleti’ni kendisine rakip olarak gördü. 1514 yılında Osmanlı Devleti ile yaptığı Çaldıran Savaşı’nı kaybetti.
.....	

Soru 7

(10 puan)

II. Selim döneminin önemli sadrazamı (vezir-i azam) tarafından, Osmanlı donanmasını Akdeniz'den Hint Okyanusu'na geçirebilmek için hazırlanan bu proje Akdeniz ile Kızıldeniz'i bir kanalla birleştirmeyi amaçlamaktaydı. Böylece Akdeniz'deki Osmanlı donanmaları, Kızıldeniz ile Hint Okyanusu'na geçebilecek; Yemen ve Hicaz bölgelerini koruyacak ayrıca Coğrafi Keşifler sebebiyle önemini kaybeden Akdeniz limanları yeniden canlanacaktı.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Yukarıda bahsedilen projenin adı nedir?

b) Yukarıda bahsedilen projeyi hazırlayan Osmanlı sadrazamının adı nedir?

Soru 8

(15 puan)

Osmanlı merkez teşkilatının iki önemli kurumu bulunmaktadır. Bunlardan birisi Fatih Sultan Mehmet zamanında İstanbul'da inşa edilen **(A)** Sarayı'dır. Bu saray üç bölümden oluşmaktadır. **(B)** adı verilen sarayın bu bölümü, saray görevlileri ve devlet idarecilerinin yetiştirildiği yerdi. Burada verilen eğitim, başta iyilik ve doğruluk ilkelerine dayanırdı. Bunun dışında öğrenciler dinî, ilmî ve siyasi eğitim yanında saray protokollerini öğrenir, daha sonra devlet kademelerinde görev alırlardı. Diğeri ise Orhan Bey zamanında temelleri atılan Divanı Hümayun'dur. Osmanlı Devleti'ndeki başlıca Divanı Hümayun üyelerinden olan **(C)** padişahın en büyük yardımcısı ve mutlak vekili idi. Padişahın mührünü de taşır, her türlü hükûmet işlemlerini padişah adına onaylayarak resmîleştirir idi. Padişah sefere katılmadığı takdirde "Serdar-ı Ekrem" unvanıyla ordunun başında sefere çıkardı.

Yukarıdaki metinde A, B ve C şeklinde ifade edilen yerlere getirilecek kavramları aşağıda yer alan boşluklara yazınız.

- A.....
- B.....
- C.....

Soru 9**(10 puan)**

Fatih, çıkardığı kanunnâmelerle devlet teşkilatında önemli düzenlemeler yaparak Osmanlı Devleti'ni merkezî devlet hâline getirdi. Bu amaçla Fatih Kanunnamesinde bu konuya şöyle yer verildi: “ve her kimseye ki evladımın saltanat müyesser ola, karındaşların nizam-ı âlem için katl itmek münasibdir. Ekser-i ulema dahi tecviz itmişdür. Anınla amil olalar.” (Saltanat, oğullarımdan kime nasip olursa dünya düzeni için kardeşlerini öldürmesi uygundur ve âlimlerin çoğu da uygun bulmuştur.) Fatih bu hükmü ile tahta çıkan hükümdarın kardeşlerini katledebileceğini ilan etti.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- 1) Bu uygulamanın adı nedir? Yazınız.
- 2) Uygulamanın amacı nedir? Yazınız.

Soru 10**(10 puan)****OSMANLI TOPLUM YAPISI**

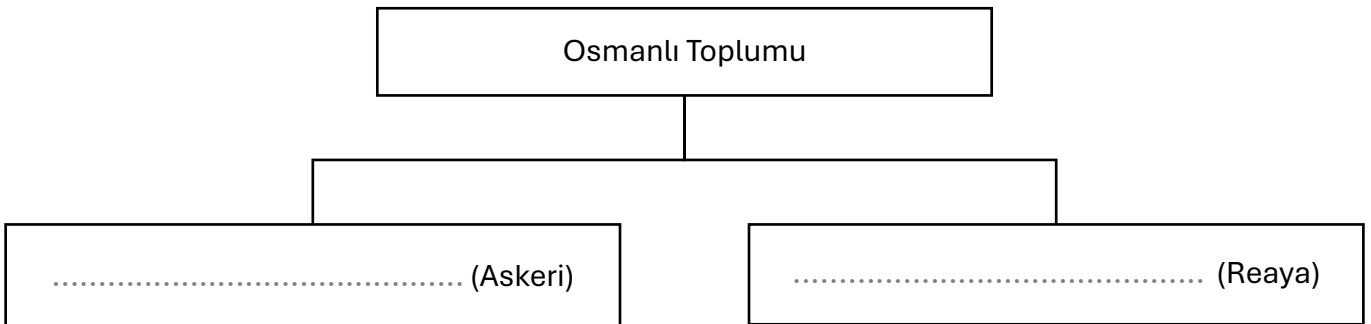
Osmanlı toplumu; çeşitli din, mezhep ve ırklara mensup topluluklardan oluşmaktaydı. Osmanlı'da yasal statüleri belirlenmiş dinî cemaatlara “millet”, Osmanlı'nın İslam hukuku çerçevesinde ülkesinde yaşayan toplulukları din ya da mezhep esasına göre teşkilatlandırmak suretiyle yönetme biçimine ise (A) deniyordu. Dolayısıyla bu sisteme göre toplum ırk ve diline göre değil, din ve mezhep aidiyeti esasına göre oluşturulmaktaydı. Osmanlı Devleti'nde, Müslüman cemaatini meydana getiren topluluklar Türkler, Araplar, Acemler, Boşnaklar ve Arnavutlardı. Bunlardan sonra en kalabalık topluluğu (B) cemaati oluşturuyordu. Diğer cemaatler; Rumlar, Eflâk-Boğdanlılar, Karadağlılar, Sırlar ve Bulgarlar idi.

Yukarıdaki metinde A ve B şeklinde ifade edilen yerlere getirilecek kavramları aşağıda yer alan boşluklara yazınız.

- A)
- B)

Soru 11**(10 puan)**

Osmanlı toplumu, resmî tasnife (sınıflandırma) göre iki gruba ayrılmaktadır. Bu grupların adını aşağıya yazınız.

**SINAV BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ**